

BÀI 8

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÔNG DÂN VỀ KINH DOANH VÀ NỘP THUẾ

1. Quyền và nghĩa vụ kinh doanh của công dân

- Quyền kinh doanh là quyền của công dân được tự do kinh doanh trong những ngành nghề mà pháp luật không cấm. Công dân có quyền chủ động lựa chọn hình thức tổ chức kinh doanh, có quyền lựa chọn quy mô kinh doanh phù hợp với điều kiện và khả năng của mình. Công dân có quyền chủ động lựa chọn ngành, nghề và địa bàn kinh doanh, có quyền tự chủ kinh doanh, được tự mình lựa chọn và quyết định hình thức góp vốn, cách thức huy động vốn, tìm kiếm thị trường, khách hàng và kí kết hợp đồng, tự mình quyết định việc tuyển dụng, thuê và sử dụng lao động theo quy định của pháp luật.

- Cùng với quyền kinh doanh là nghĩa vụ của công dân về kinh doanh. Công dân phải tuân thủ quy định của pháp luật về kinh doanh, phải kinh doanh đúng ngành, nghề ghi trong giấy chứng nhận đăng kí kinh doanh và chỉ được kinh doanh những ngành, nghề mà pháp luật không cấm, bảo đảm quyền, lợi ích hợp pháp của người lao động và người tiêu dùng, kê khai đúng và nộp thuế đầy đủ, đúng hạn, thực hiện pháp luật về bảo vệ tài nguyên môi trường, tuân thủ đầy đủ các quy định về quốc phòng, an ninh và trật tự, an toàn xã hội.

2. Quyền và nghĩa vụ nộp thuế của công dân.

Nộp thuế là quyền và nghĩa vụ của mọi công dân.

Người nộp thuế có quyền:

Được cung cấp thông tin, tài liệu để thực hiện quyền lợi, nghĩa vụ về thuế.

Được giữ bí mật về thuế, trừ những thông tin phải cung cấp cho cơ quan thuế.

Được hưởng ưu đãi về thuế, hoàn thuế theo quy định của pháp luật về thuế và các quyền khác theo quy định của pháp luật.

Người nộp thuế có nghĩa vụ:

Kê khai thuế chính xác, trung thực, đầy đủ và nộp hồ sơ thuế, tiền thuế đầy đủ, đúng hạn.

Chấp hành các quyết định của cơ quan quản lí nhà nước về kiểm tra, thanh tra thuế.

Thực hiện đầy đủ các quy định khác của pháp luật về thuế.

3. Thực hiện pháp luật về kinh doanh và nộp thuế

Công dân có nghĩa vụ tuân thủ các quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ trong kinh doanh và nghĩa vụ nộp thuế bằng những hành vi cụ thể, phù hợp.

Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân trong kinh doanh là hành vi trái pháp luật, gây thiệt hại về vật chất, tinh thần và sức khoẻ của người tiêu dùng, làm ảnh hưởng đến trật tự, an toàn xã hội, gây khó khăn cho hoạt động quản lí kinh tế - xã hội của Nhà nước, làm thiệt hại kinh tế của đất nước.

Người có hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân trong kinh doanh, tùy theo tính chất và mức độ vi phạm có thể bị xử lí vi phạm hành chính, truy cứu trách nhiệm hình sự, nếu gây thiệt hại thì phải bồi thường.

BÀI 9

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÔNG DÂN VỀ SỞ HỮU TÀI SẢN,

TÔN TRỌNG TÀI SẢN CỦA NGƯỜI KHÁC

1. Quyền và nghĩa vụ của công dân về sở hữu tài sản

Quyền sở hữu tài sản bao gồm quyền chiếm hữu, quyền sử dụng và quyền định đoạt tài sản của chủ sở hữu theo quy định của pháp luật.

- Quyền chiếm hữu là quyền của chủ thể tự mình nắm giữ, quản lí, chi phối trực tiếp tài sản. Có hai hình thức chiếm hữu là chiếm hữu có căn cứ pháp luật và chiếm hữu không có căn cứ pháp luật.
- Quyền sử dụng là quyền khai thác công dụng, hưởng hoa lợi, lợi tức từ tài sản.
- Quyền định đoạt là quyền chuyển giao quyền sở hữu tài sản cho người khác, từ bỏ quyền sở hữu, tiêu dùng hoặc tiêu huỷ tài sản.

2. Nghĩa vụ tôn trọng tài sản của người khác

Công dân có nghĩa vụ tôn trọng quyền sở hữu tài sản của người khác:

- Không được xâm phạm tài sản của cá nhân, tổ chức, tập thể và Nhà nước.
- Nếu nhặt được của rơi phải trả lại cho người mất hoặc thông báo cho cơ quan có trách nhiệm để xử lí.
- Khi vay, nợ phải trả đầy đủ, đúng hạn.
- Nếu mượn hoặc thuê tài sản của người khác thì phải giữ gìn cẩn thận, trả lại cho chủ sở hữu đúng hạn, nếu hỏng thì phải sửa chữa, bồi thường.

BÀI 10

QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA CÔNG DÂN TRONG HÔN NHÂN VÀ GIA ĐÌNH

1. Quyền và nghĩa vụ của công dân trong hôn nhân

Công dân có quyền tự do kết hôn khi có đủ điều kiện kết hôn theo quy định của pháp luật; có quyền ly hôn khi mục đích của hôn nhân không đạt được, việc duy trì hôn nhân không có lợi cho gia đình.

Công dân có nghĩa vụ tuân thủ các quy định của pháp luật về điều kiện kết hôn và nguyên tắc của chế độ hôn nhân một vợ, một chồng; có nghĩa vụ chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con sau li hôn.

Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ của công dân có thể dẫn đến việc hôn nhân tự nguyện không thực hiện được. Quan hệ hôn nhân tiến bộ không được duy trì, bị tan vỡ, gây dư luận xấu trong xã hội, ảnh hưởng không tốt đến chính sách của Đảng và Nhà nước về các quyền của công dân.

2. Quyền và nghĩa vụ của công dân trong gia đình

a. Quyền và nghĩa vụ giữa vợ và chồng

Vợ chồng bình đẳng, tôn trọng nhau được thể hiện ở việc vợ chồng có vị trí, vai trò ngang nhau trong đời sống gia đình, được tạo điều kiện và cơ hội để phát huy năng lực của mình, được hưởng thụ các thành quả của sự phát triển; có nghĩa vụ ngang nhau trong việc tạo lập và bảo vệ khối tài sản chung, có quyền với tài sản riêng của mình và có quyền thừa kế tài sản của nhau.

Hành vi vi phạm về quyền và nghĩa vụ giữa vợ chồng có thể khiến quan hệ hôn nhân rạn nứt thậm chí bị phá vỡ, gây thiệt hại về tài sản, tài chính cho gia đình và xã hội do các tranh chấp hôn nhân. Nếu những hành vi vi phạm trở nên phổ biến có thể dẫn đến môi trường xã hội không an toàn.

b. Quyền và nghĩa vụ giữa cha mẹ và con, giữa các thành viên trong gia đình

Cha mẹ có quyền và nghĩa vụ thương yêu con, tôn trọng ý kiến của con; chăm lo việc học tập, giáo dục để con phát triển lành mạnh về thể chất, trí tuệ, đạo đức; trông nom, nuôi dưỡng, chăm sóc, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của con chưa thành niên, con đã thành niên mất năng lực hành vi dân sự hoặc không có khả năng lao động và không có tài sản để tự nuôi mình.

Con có quyền được cha mẹ thương yêu, tôn trọng; có bổn phận yêu quý, kính trọng, biết ơn, hiếu thảo, phụng dưỡng cha mẹ.

Hành vi vi phạm quyền và nghĩa vụ giữa cha mẹ và con có thể khiến con không được chăm sóc, nuôi dưỡng đúng cách, ảnh hưởng đến sức khỏe về thể chất, tinh thần và sự phát triển của con.

HẾT